

Posudek diplomové práce

Autor: Vendula Válková

Název: *Ježíšova podobenství ve vztahu k eschatologii v kontextu Matoušova evangelia* (Praha 2012)

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Lukeš, Th.D. (katedra biblistiky HTF UK v Praze)

Formální kritéria:

Bakalářská práce, předložená na katedře biblistiky HTF UK v Praze, odpovídá formálním kritériím stanoveným pro vypracování bakalářských prací a obsahuje všechny náležitosti (včetně prohlášení studenta o samostatném vypracování a podpisu) nutné pro její přijetí.

Rozsah a struktura:

Bakalářská práce čítá celkem 59 stran, přičemž její textová část začíná *Úvodem* na straně 5 a končí *Závěrem* na stranách 56-57. Strany 58-59 prezentují *Seznam literatury*, *Anotace* je na stranách 2 a 3, *Obsah* na straně 4. Včetně *Úvodu* a *Závěru* je práce rozdělena do čtyř kapitol (1. *Úvod* /str. 5/, 2. *Podobenství jako literární forma a jeho význam* /str. 6-30/, 3. *Vybraná eschatologická podobenství v kontextu Matoušova evangelia* /str. 31-55/, 4. *Závěr* /str. 56-57/) s četnými podkapitolami v každém oddílu. Kapitoly 2 a 3 jsou poměrně rozsáhlé, rozvíjejí postupně zvolené téma, mají logickou návaznost a strukturu.

Seznam použité literatury je dále členěn na a) *prameny*, b) *sekundární literaturu*, c) *encyklopedie a slovníky*. Kromě českých a slovenských titulů obsahuje i tituly anglické, avšak bibliografické údaje nejsou vždy kompletní a cizojazyčných titulů by mohlo být podstatně více, neboť se jedná o téma velmi populární a dlouhodobě mnohokrát zpracovávané.

Jazyk a styl:

Jazyk práce je popisný, autorka se snaží užívat odbornou terminologii, avšak někdy se uchyluje k poněkud vyznavačským formulacím, které nejsou badatelsky adekvátní a pro tento typ práce jsou nevhodné: „*Evangelium však bylo dle mého soudu napsáno Duchem svatým skrze člověka jménem Matouš.*“ (str. 10) Pravopisné chyby se občas vyskytují a týkají se převážně velkých písmen v přídavných jménech (str. 8) či přechylování, kdy autorka někdy totéž příjmení přechyluje, jindy ne (str. 21, 22). Místy chybí interpunkce či se vyskytují drobné nedůslednosti „z nepozornosti“. Odstavce by mohly být členěny uvážlivěji a graficky pečlivěji.

Obsah a hodnocení:

Při zpracování tématu postupuje autorka logicky, vychází z etymologie pojmů (*parabolé*, *mášal*), jejich obsahu a možného překladu, což náležitě rozvíjí a opírá se o autority v oboru (např. J. Jeremias). Problematické je však charakterizovat „příslíví, podobenství“ termínem *hóleláh*, což činí na str. 6 bez odkazu na zdroj a podobně tomu je s hebrejským termínem *achídách*, kdy se opírá o Sír 47,17 (na téže straně). Dále postupuje autorka ke *Vzniku podobenství a Okolnostem vzniku evangelia podle Matouše*, kde však mohla k literární charakteristice a vzniku evangelia využít některý z renomovaných literárních úvodů. Co se týče *Formy podobenství*, zde se autorka správně opírá o řadu předních teologů (A. Jülicher, R. Bultmann, J. Mánek), ale chybí zde chronologické seřazení charakteristik, vývoj nahlížení na literární formu podobenství a její interpretaci. Výrazně by věc přiblížilo přihlídnutí k moderní klasifikaci a interpretaci (např. D. Aune, J. L. Bailey, L. D. Vander Broek, J. D. Crossan, C. L. Blomberg). Přesto je autorčina charakteristika svým způsobem přínosná a autorka klasifikaci a načerpané poznatky dále využívá. V pasážích zaměřených na alegorii a metaforu (str. 15-24) přibližuje autorka nahlížení Aristotela, ale také D. O. Via, P. Ricoeura, H.-J. Klaucka či E. Linnemannové. Z dalších významných badatelů přibližuje pohledy německého psychoanalytika N. Peseschkiana či pohledy dnes již klasiků N. Perrina a E. Fuchse. V bezesporu pestré mozaice charakteristik řady badatelů je možné nalézt množství důležitých postřehů, leč chybí zde seřazení na časové ose a vypracování postupného vývoje interpretace od zakladatelů moderní interpretace (A.

Jülicher) až k dnešku. Na straně druhé autorka zapracovává vývoj v oblasti teorie literatury (viz. Z. Mitoseková, str. 23-24) a všímá si i intertextuality (str. 25-30). „Přípravným pasáží“ tedy věnovala značnou pozornost a tvoří téměř polovinu její práce. Druhá část pojednání se zaměřuje na rozbor vybraných podobností a autorka zde pracuje s 24. a 25. kapitolou Matoušova evangelia. Přibližuje zde Matoušovo pojetí eschatologie a výrazně se opírá o studie J. Mrázka. Následně poměrně obsáhle exegetuje vybraná podobnosti (Mt 25,1-13 /str. 34-42/; Mt 25,31-46 /str. 42-48/; Mt 13,24-30.36-43), což je bezesporu centrem díla a až na některé méně obratné formulace (str. 31, 32) či chybějící zdůraznění diachronních souvislostí se autorce práce daří a výstižně vyjadřuje řadu hodnotných exegetických výtěžků. Slabinou samozřejmě je, že autorka nepoužila více uznávaných komentářů (zvl. U. Luze) a orientuje se na dílech J. Mánka a J. Mrázka. Kvalitu analýz by rovněž zvýšila práce s latinským textem NZ (řečtinu autorka v rámci své teologické průpravy neměla). I přes absenci řeckého textu se autorka dobírá smyslu věci, všímá si kontrastů, role postav i rozmanitého „Sitz im Leben“. Navzdory všem výtkám, které byly učiněny, je možné říci, že autorka splnila vytyčené cíle a její badatelský podnik (jako studentky psychosociálních věd) lze akceptovat.

Klasifikace:

Diplomovou práci **doporučuji k obhajobě**, navrhuji hodnocení „**velmi dobrý**“.

Dne 3.9.2012 v Praze

Jiří Lukeš